

КОНСТИТУЦІЙНЕ ТА АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

УДК 342.95(045)

Н. В. Дараганова,
доктор юридичних наук, доцент

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРОБЛЕМ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Київський національний торговельно-економічний університет
вул. Кіото, 19, 02156, Київ, Україна
E-mail: adminpravo@knteu.kiev.ua

Мета: у статті аналізуються питання адміністративно-правового регулювання праці та виокремлення пріоритетних напрямів досліджень проблем адміністративно-правового регулювання праці в Україні. **Методи дослідження:** порівняльно-правовий, логіко-семантичний, системно-структурний. **Результати:** визначено доцільність розгляду пріоритетних напрямів, пов'язаних із категорією «праця», у площині адміністративного права. **Обговорення:** правове регулювання праці та напрями таких досліджень в межах адміністративного права.

Ключові слова: адміністративне право; праця; адміністративно-правове регулювання праці; напрями досліджень.

Постановка проблеми та її актуальність.

Тезу про те, що праця є основною умовою існування як самої людини, так і суспільства в цілому, так само як і висновок про «трудоий характер життєдіяльності людини» [1, с. 117] можна визнати вже аксіоматичними. Справді, «людина, протягом всіх етапів свого існування та розвитку, незалежно від наших уявлень про те, чи створена вона Богом, чи має космічне походження, чи є результатом еволюції живих організмів та виділення із світу тварин, весь час працювала» [2, с. 24].

При цьому не зважаючи на пропозиції деяких вчених-трудоиків щодо розширення меж трудового права і, для прикладу, закріплення за трудовим правом за порушення фінансового законодавства т.зв. «трудоправової відповідальності роботодавців-юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, які використовують найману працю» [3, с. 486], на наш погляд, за порушення фінансового законодавства все-таки установлюється саме фінансова відповідальність. Аналогічно лише нормами кримінального права можуть бути врегульовані питання кримінальної відповідальності за грубе порушення законодавства

про працю, за грубе порушення угоди про працю, за порушення вимог законодавства про охорону праці (якщо таке порушення заподіяло шкоду здоров'ю потерпілого) тощо. Так само, як лише нормами цивільного права установлена майнова відповідальність фізичної та юридичної особи, що завдала шкоди каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я працівнику.

Зазначене повною мірою стосується й адміністративного права, лише в межах якого можуть бути урегульовані питання як адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства про працю та про охорону праці, так і ряд інших питань, пов'язаних з категорією «праця». Установленню пріоритетних напрямів дослідження питань адміністративно-правового регулювання праці в Україні і присвячена ця стаття.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Сьогодні відзначаємо всезростаючу актуалізацію питань правового регулювання праці. Найсамперед, це, звичайно, стосується проведених сучасних наукових досліджень у сфері трудового права, зокрема, такими науковцям, як: Н.Б.Болодіна, С.В.Вишновецька, Н.Д.Гельманцева,

І. Я. Кисельов, М. В. Лушнікова, В. Г. Ротань, Н. М. Хуторян, Г. І. Чанишева, І. І. Шамшина та іншими. Проте питання правового регулювання праці є набагато більш масштабними – вони виходять за межі трудового права, яке апріорі своїм інструментарієм не спроможне їх вирішити.

Виклад основного матеріалу. Підкреслимо, що якщо ще 25-30 років тому право на працю в Україні, як і його реалізація, асоціювалося передусім із галуззю трудового права, то сьогодні ситуація кардинально змінилася – громадянин може реалізувати своє конституційне право на працю не лише шляхом укладення трудового договору (переважна модель праці в радянський період), але й працюючи на умовах цивільного договору або будучи підприємцем-фізичною особою та займаючись господарською діяльністю.

Справді, право на працю може бути реалізовано й поза межами трудових відносин, а в іншому випадку це було б обмеженням принципу свободи праці [4, с. 184]. Як зазначено в статті 43 Конституції України, кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Держава ж зобов'язується створити умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності та реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб.

При цьому базою для визначення терміну «праця» в адміністративному праві стало філософське визначення цього поняття. Те, що працею є цілеспрямована діяльність людини, що потребує фізичної або розумової енергії та орієнтована на створення матеріальних і духовних цінностей [5, с. 57].

Крім того додамо, що незважаючи на те, що слово «праця» має значний синонімічний ряд («труд», «діло», «справа» тощо), у національному законодавстві для визначення цілеспрямованої діяльності людини, що потребує фізичної або розумової енергії і має своїм призначенням створення матеріальних та духовних цінностей, в основному застосовують саме термін «праця»,

наприклад, в Конституції України (статті 24, 43, 92, 116); в Кодексі законів про працю України (КЗпП України); в Господарському кодексі України (стаття 19); в Законі України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» (стаття 21) тощо.

З урахуванням новацій в адміністративному праві, – появою особистісного аспекту, коли на перший план цієї галузі починають виходити проблеми захисту прав і свобод людини, дотримання її інтересів при здійсненні виконавчої влади, створення ефективних засобів захисту проти порушення органами публічної влади та їх посадових осіб прав особи тощо [6, с. 242], в контексті адміністративно-правового регулювання праці, сьогодні на перший план сучасної української адміністративної науки виходить розробка системи ефективних адміністративно-правових заходів, спрямованих сприяти ефективній реалізації прав громадян на працю, а також нейтралізувати небезпечні для всього суспільства наслідки дії нових для України ринкових відносин на ринку праці.

При цьому слід одразу ж наголосити про наявність головного завдання, що одночасно є й найсуттєвішою методологічною проблемою, що постає при дослідженні питань, пов'язаних з категорією «праця» в адміністративному праві – їх розгляд має здійснюватися саме в межах цієї галузі та з чітким окресленням предмету дослідження за допомогою системи відповідних до методології науки адміністративного права прийомів, засобів та способів.

Загалом дуже важко зберегти цей баланс та не перебрати на себе питання, що входять до предмету правового регулювання інших галузей права, в тому числі й галузі адміністративного права, наприклад, при дослідженні вченими-трудовамиками питань стандартизації чи підтримки підприємництва [7].

Погоджуємося, що незважаючи на визначеність предмета кожної з галузей права, між ними немає твердих меж. Часом дійсно виникають т.зв. «змішані» сфери, що утворюються «прикордонні предмети правового регулювання» [8], проте ці т.зв. «прикордонні» предмети правового регулювання є досить нечисленними і можуть стосуватися лише окремих, дотичних до

деяких галузей права сфер правового регулювання.

Вказане і спонукає чітко визначити перелік пріоритетних напрямів досліджень проблем адміністративно-правового регулювання праці в Україні. Таких напрямів, вважаємо, є чотири.

Так, до першого з цих напрямів, на наш погляд, належить дослідження питань, пов'язаних зі службовою (службово-трудою) діяльністю осіб, які перебувають на державній (публічній) службі. Припускаємо, що цей напрям вірогідно є одним із найдискусійніших і традиційно знаходиться у сфері уваги як вчених-трудоиків, так і вчених-адміністративістів.

При цьому думки цих науковців є діаметрально протилежними.

Зокрема, М. О. Прилуцька – вчений-трудоик, прийшла до висновку про те, що правовий статус державних службовців визначається як статус особливої категорії працівників, на яких розповсюджується дія КЗпП України, за винятками, встановленими Законом України «Про державну службу» та іншим спеціальним законодавством [9, с. 301]. Натомість з точки зору О. Ю. Дрозда – вченого-адміністративіста, діяльність державної служби пов'язана з повсякденним вирішенням управлінських завдань: збиранням, аналізом і узагальненням інформації, розробкою проектів альтернативних і адекватних рішень, законів, указів, контролем їх виконання, задоволенням потреб населення, що врегульовуються державою, тощо. Отже, проходження державної служби в Україні є беззаперечним складовим елементом предмета адміністративно-правового регулювання [10, с. 101].

Справді, полеміка щодо того, до якої галузі права належать норми, що регулюють службово-трудою відносини у сфері державної (публічної) служби, має давню історію, а гострота проблеми полягає в тому, щоб визначити межі закінчення сфери дії трудового права та початку сфери дії адміністративного, за допомогою якого найчастіше регулюється специфіка статусу службовців [11, с. 150–151].

У зв'язку з цим, вважаємо, що найбільш доречною нині видається точка зору, висловлена В. М. Лебедевим та В. Г. Мельниковою, які прийшли до висновку про те, що одним із мож-

ливих шляхів вирішення проблеми розмежування трудового та адміністративного статусу державного службовця є визнання того факту, що ця особа є суб'єктом трудового права тільки тоді, коли на неї поширюються норми трудового права і вона персоніфікує собою працівника, а що ж до всього іншого, то цей суб'єкт є суб'єктом адміністративного права [12, с. 182–183].

Другим напрямом, пов'язаним зі сферою праці, і розгляд якого на наш погляд, має відбуватися у межах адміністративного права, – це напрям, пов'язаний з розглядом питань адміністративно-правового регулювання зайнятості та трудової міграції, а також внутрішнього переміщення.

Цей напрям особливо актуальним є сьогодні, коли вкрай необхідним є забезпечення роботою значної кількості внутрішньо переміщених осіб. Так, у 2014 р., порівняно з 2013 р. кількість зайнятого населення скоротилася на 1 млн. 200 тис. осіб. Лише у Донецькій області, за експертними оцінками, втрачено 800 тис. робочих місць. Втративши роботу та опинившись в епіцентрі бойових дій, 1 млн. 345 тис. українців були змушені покинути свої домівки. Це найбільше внутрішнє переміщення громадян за всю історію незалежної України призвело до зростання напруги в питанні зайнятості і в тих регіонах нашої держави, що перебувають поза зоною антитерористичної операції [13].

Роль адміністративного права якраз і полягає в тому, щоб запропонувати свої важелі, спрямовані на корегування ситуації на ринку праці, зменшення безробіття, зокрема й серед вимушено переселених осіб. І в цьому плані доцільно застосовувати як традиційні суто адміністративні управлінські засоби: контроль та нагляд у сфері зайнятості, трудової міграції та внутрішнього переміщення; організація роботи штабів з питань, пов'язаних із соціальним забезпеченням громадян України, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції та координація спільних дій з вирішення питань зайнятості цих осіб тощо, так й економічні засоби – встановлення певних преференцій для роботодавців, що створюють нові робочі місця; компенсація ро-

ботодавцю витрат єдиного внеску; стимулювання роботодавців, які забезпечують реалізацію прав інвалідів на працю; звернення до роботодавців з пропозицією проведення ярмарок-вакансій; пропаганда серед роботодавців працевлаштування вимушено переселених осіб; професійне навчання осіб (підготовка, перепідготовка або підвищення кваліфікації) за направленням служби зайнятості тощо.

До третього напрямку, пов'язаного зі сферою праці, і розгляд якого має здійснюватися у межах галузі адміністративного права можна віднести напрям, пов'язаний з адміністративно-правовим забезпеченням охорони праці. При цьому вже беззаперечним для України стає твердження про те, що відзнакою сучасного етапу розвитку нашої держави є загострення проблем, пов'язаних з безпекою діяльності людини та охороною праці. Занепокоєння викликає високий рівень виробничого травматизму та професійних захворювань, що є одним із основних показників стану охорони праці – зокрема, згідно даних Державної служби України з питань праці у 2018 р. на виробництві було травмовано 4126 осіб, із них 409 осіб – травмовані смертельно [14]. В межах адміністративного права як галузі, за допомогою специфічних засобів, способів, прийомів якої можна врегулювати вагомий обсяг питань, пов'язаних із охороною праці, можна розв'язати питання контролю та нагляду у цій сфері, проблеми пов'язані з наданням адміністративних послуг та функціонуванням дозвільної системи в сфері охорони праці, як і визначити особливості адміністративної відповідальності у зазначеній сфері.

Четвертим напрямом, пов'язаним зі сферою праці, і розгляд якого має відбуватися у межах галузі адміністративного права, є напрям, пов'язаний з розглядом спорів про працю окремої категорії осіб – суб'єктів владних повноважень.

Зауважимо, що традиційно питання щодо розгляду спорів, пов'язаних із реалізацією громадянами конституційного права на працю (далі – спори про працю) у сфері публічної (державної) служби перебувають у центрі уваги представників галузі трудового права. Проте, на наш погляд, питання, пов'язані з розглядом спорів про

працю у сфері публічної (державної) служби мають розглядатися не лише з позиції трудового права, але й в руслі галузі адміністративного права. У зв'язку з цим особливий інтерес викликає наукове дослідження М. І. Цуркана [15], в якому автор, враховуючи реалії сьогодення, здійснив аналіз питань, пов'язаних із судовим розглядом спорів щодо прийняття на публічну службу, її проходження та звільнення з неї в контексті саме адміністративних правовідносин.

Дослідження положень Кодексу адміністративного судочинства України, Митного кодексу України, Законів України: «Про державну службу», «Про запобігання корупції», «Про Кабінет Міністрів України», «Про прокуратуру», «Про дипломатичну службу», «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» тощо дає підставу стверджувати, що на сьогодні існує особливий порядок розгляду спорів, пов'язаних із реалізацією конституційного права на працю щодо всіх суб'єктів владних повноважень (фізичних осіб).

Специфіку судового розгляду спорів про працю суб'єктів владних повноважень насамперед відображує предмет цього спору. До кола найтипівіших питань, із яких виникають ці спори, належать такі як: відмова у прийнятті громадян на публічну службу, порядок прийняття громадян на публічну службу, зарахування до кадрового резерву, присвоєння рангу, проходження стажування, стягнення заробітної плати або грошового утримання, притягнення до відповідальності, надання відпустки, результати атестації, переведення на іншу посаду, забезпечення права особи на соціальний захист під час проходження служби, звільнення з посади (це найчисельніша категорія спорів), зміни формулювання підстав звільнення, поновлення на посаді, стягнення заробітної плати за час вимушеного прогулу та відшкодування шкоди, завданої неправомірним звільненням тощо [16]. Специфіку цих спорів також відображують й інші характерні лише цьому виду спорів риси (наприклад, строки для звернення до адміністративного суду тощо) [17, с. 365–371].

У межах адміністративного права можливо розглядати й інші питання, пов'язані з категорією «праця», наприклад, питання щодо системи

суб'єктів публічного адміністрування у сфері праці в Україні чи дослідження ролі громадських суб'єктів в адміністративно-правовому забезпеченні праці тощо.

Висновки. З урахуванням вказаного вище, зазначимо, що питання правового регулювання праці виходять за межі трудового права, яке ап'орі своїм інструментарієм не спроможне їх вирішити, і регулюються іншими галузями права, зокрема, кримінальним, фінансовим, цивільним. Значний блок питань у сфері праці врегульовано адміністративними правом.

Охарактеризовано проблеми, що постають перед вченими-адміністративістами, які здійснюють розгляд поняття «праця» з позиції адміністративного права, та встановлено, що методологічно суттєвим є виокремлення кола основних напрямів у сфері праці, розгляд яких має здійснюватися в межах адміністративного права. До цих напрямів віднесено такі: службова діяльність осіб, які перебувають на державній (публічній) службі; адміністративно-правове регулювання зайнятості, трудової міграції та внутрішнього переміщення; адміністративно-правове забезпечення охорони праці; розгляд спорів про працю суб'єктів владних повноважень.

Матеріал статті послугуватиме підґрунтям для подальшого дослідження питань адміністративно-правового регулювання праці та розробки пріоритетних напрямів досліджень проблем адміністративно-правового регулювання праці в Україні.

Література

1. Андрущенко В. П., Михальченко М. І. Проблема походження життя на землі. Життя і космос. Трудовий характер життєдіяльності людини. *Сучасна соціальна філософія: курс лекцій*. Київ: Вид-во «Генеза», 1996. С. 117.
2. Дараганова Н. В. Зміст категорії «праця» в адміністративному праві. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Юридичні науки». Випуск 4. Том 2. 2013. С. 24. <https://doi.org/10.24025/2306-4412.2.2018>
3. Чанишева Г. І. Трудоправа відповідальність роботодавця: зміна концепції. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку*

держави та права в умовах євроінтеграції: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (20 травня 2016 р., м. Одеса): у 2 т. Т. 1 / відп. ред. М. В. Афанасьєва. Одеса: Юридична література, 2016. С. 485–488. URL: <http://hdl.handle.net/11300/7785> (дата звернення: 27.05.2019). <https://doi.org/10.31617/k.knute.2019-04-12.74>

4. Стасив О. В. Конституционные положения, определяющие принципы трудового права Украины. *Вестник Пермского университета. Юридические науки*. 2013. Вып. 3(21). URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/konstitutsionnye-polozheniya-opredelyayushchie-printsipy-trudovogo-prava-ukrainy> (дата звернення: 17.12.2018).

5. Карпенко Д. О. Праця. *Юрид. енциклопедія*. [редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова) та ін.]. Київ: Укр. енциклопедія, 2003. Т. 5. С. 57.

6. Стариков Ю. Н. Административное право: в 2 ч. Ч. 1: История. Наука. Предмет. Нормы. Воронеж: Изд-во Воронежского государственного ун-та, 1998. 392 с. URL: http://www.law.vsu.ru/structure/admlaw/personal/books/starilov_6.pdf (дата звернення: 17.04.2019).

7. Івчук Ю. Ю. Співвідношення приватних і публічних інтересів у правовому регулюванні охорони праці: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.05, 2016. С. 158. URL: http://scc.univ.kiev.ua/abstracts_db/?set_filter=Y&set_filter=%C7%E0%F1%F2%EE%F1%F3%E2%E0%F2%E8&arrFilter_pf%5BDISER_NAME%5D=&arrFilter_pf%5BSUPERVISOR%5D=&arrFilter_pf%5BSCIENCE_DEGREE%5D=577&arrFilter_pf%5BPROTECT_SVR%5D=&arrFilter_pf%5BPROTECT_TYPE%5D=107&arrFilter_pf%5BGALUZ%5D=596. https://doi.org/10.1007/978-94-017-0233-1_8

8. Байков Александр. Трансформация парадигмы трудового права Латвии в постиндустриальную эпоху. URL: http://www.baltic-course.com/rus/kruglij_stol/?doc=56417 (дата звернення: 23.03.2019).

9. Прилуцька М. О. Поняття «державний службовець» крізь призму історико-правового аспекту. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 301. <https://doi.org/10.31812/filstd.v7i1.688>

10. Дрозд О. Ю. Проходження державної служби як складова предмета адміністративно-правового регулювання. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 10. С. 101.

11. Лукаш С. С. До питання про службово-трудові відносини працівників органів внутрішніх справ. *Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Юридические науки»*. 2010. Том 23 (62). № 1. С. 150–151.

12. Современное трудовое право (Опыт трудового компаративизма). Книга первая / В.М.Лебедев, Е.Р.Воронкова, В.Г.Мельникова; под ред. д.ю.н., проф. В. М. Лебедева. Москва: Статут, 2007. 301 с.

13. Держава працевлаштовуватиме безробітних по-новому. Презентація реформи служби зайнятості від 26 червня 2015 р. URL: <http://tsn.ua/groshi/derzhava-pracevlashtovuvatime-ukrayinciv-po-novomu-prezentaciya-reformi-sluzhbi-zaunyatosti-445971.html> (дата звернення: 23.12.2018).

14. Статистичні дані виробничого травматизму за 12 місяців 2018 р. за галузями. URL: <http://dsp.gov.ua/statystychni-dani-vyrobnychoho-travma-2/> (дата звернення: 17.04.2019).

15. Цуркан М. І. Особливості судового розгляду спорів щодо проходження публічної служби в Україні: автореф. дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.07. Одеса, 2009. 18 с.

16. Аналітична довідка про вивчення та узагальнення практики розгляду адміністративними судами спорів з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби від 1 лютого 2009 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 12.12.2018).

17. Дараганова Н. В. Питання розгляду спорів про працю суб'єктів владних повноважень. *Право України*. 2012. № 11–12. С. 365–371.

References

1. Andrushchenko V. P., Mykhalchenko M. I. Problema pokhodzhennia zhyttia na zemli. Zhyttia i kosmos. *Trudovi kharakter zhyttiediialnosti liudyny. Suchasna sotsialna filozofii: kurs lektsii*. Kyiv: Vyd-vo «Henez», 1996. S. 117.

2. Darahanova N. V. Zmist katehorii «pratsia» v administratyvnomu pravi. *Naukovi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Serii «Iurydychni nauky»*. Vypusk 4. Tom 2. 2013. S. 24.

3. Chanysheva H. I. Trudopravova vidpovidalnist robotodavtsia: zmina kontseptsii. *Pravovi ta instytutsiini mekhanizmy zabezpechennia rozvytku derzhavy ta prava v umovakh yevrointehratsii: materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (20 travnia 2016 r., m. Odesa): u 2 t. T. 1 / vidp. red. M. V. Afanasieva*. Odesa: Yurydychna literatura, 2016. S. 485–488. URL: <http://hdl.handle.net/11300/7785> (дата звернення: 27.05.2019)

4. Stasiv O. V. Konstitucionnye polozhenija, opredeljajushhie principy trudovogo prava Ukrainy. *Vestnik Permskogo universiteta. Juridicheskie nauki*. 2013. Vyp. 3(21). URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/konstitutsionnye-polozheniya-opredelyayuschie-printsipy-trudovogo-prava-ukrainy> (дата звернення: 17.12.2018).

5. Karpenko D. O. Pratsia. *Yuryd. entsyklopediia*. [redkol.: Yu. S. Shemshuchenko (holova) ta in.]. Kyiv: Ukr. entsyklopediia, 2003. T. 5. S. 57.

6. Starilov Ju. N. Administrativnoe pravo: v 2 ch. Ch. 1: Istorija. Nauka. Predmet. Normy. Voronezh: Izd-vo Voronezhskogo gosudarstvennogo un-ta, 1998. 392 s. URL: http://www.law.vsu.ru/structure/admlaw/personal/books/starilov_6.pdf (дата звернення: 17.04.2019).

7. Ivchuk Yu. Yu. Spivvidnoshennia pryvatnykh i publichnykh interesiv u pravovomu rehuliuванні okhorony pratsi: dys. ... dokt. yuryd. nauk: 12.00.05, 2016. S. 158. URL: http://scc.univ.kiev.ua/abstracts_db/?set_filter=Y&set_filter=%C7%E0%F1%F2%EE%F1%F3%E2%E0%F2%E8&arrFilter_pf%5BDISER_NAME%5D=&arrFilter_pf%5BSUPERVISOR%5D=&arrFilter_pf%5BSCIENCE_DEGREE%5D=577&arrFilter_pf%5BPROTECT_SVR%5D=&arrFilter_pf%5BPROTECT_TYPE%5D=107&arrFilter_pf%5BGALUZ%5D=596.

8. Bajkov Aleksandr. Transformacija paradigmy trudovogo prava Latvii v postindustrial'nuju jepohu. URL: http://www.baltic-course.com/rus/kruglij_stol/?doc=56417 (дата звернення: 23.03.2019).

9. Prylutska M. O. Poniattia «derzhavnyi sluzhbovets» kriz pryзму istoriko-pravovoho aspektu. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. 2012. № 2. S. 301.
10. Drozd O. Yu. Prokhozhenia derzhavnoi sluzhby yak skladova predmeta administratyvno-pravovoho rehuliuвання. *Pidpriumnytstvo, hospodarstvo i pravo*. 2016. № 10. S. 101.
11. Lukash S. S. Do pytannia pro sluzhbovotrudovi vidnosyny pratsivnykiv orhaniv vnutrishnikh sprav. *Uchenye zapiski Tavricheskogo nacional'nogo universiteta im. V. I. Vernadskogo. Serija «Juridicheskie nauki»*. 2010. Tom 23 (62). № 1. S. 150–151.
12. Sovremennoe trudovoe pravo (Opyt trudopravovogo komparativizma). Kniga pervaja / V.M.Lebedev, E.R.Voronkova, V.G.Mel'nikova; pod red. d.ju.n., prof. V. M. Lebedeva. Moskva: Statut, 2007. 301 s.
13. Derzhava pratsevlashtovuvatyme bezrobitnykh po-novomu. Prezentatsiia reformy sluzhby zainiatosti vid 26 chervnia 2015 r. URL: <http://tsn.ua/groshi/derzhava-pracevlashtovuvatime-ukrayinciv-po-novomu-prezentaciya-reformi-sluzhbi-zaynyatosti-445971.html> (data zvernennia: 23.12.2018).
14. Statystychni dani vyrobnychoho travmatyzmu za 12 misiatsiv 2018 r. za haluziamy. URL: <http://dsp.gov.ua/statystychni-dani-vyrobnychoho-travma-2/> (data zvernennia: 17.04.2019).
15. Tsurkan M. I. Osoblyvosti sudovoho rozghliadu sporiv shchodo prokhozhenia publichnoi sluzhby v Ukraini: avtoref. dys. ...kand. yuryd. nauk: 12.00.07. Odesa, 2009. 18 s.
16. Analitychna dovidka pro vyvchennia ta uzahalnennia praktyky rozghliadu administratyvnymy sudamy sporiv z pryvodu pryiniattia hromadian na publichnu sluzhbu, yii prokhozhenia, zvilnennia z publichnoi sluzhby vid 1 liutoho 2009 r. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws> (data zvernennia: 12.12.2018).
17. Darahanova N. V. Pytannia rozghliadu sporiv pro pratsiu subiektiv vladnykh povnovazhen. *Pravo Ukrainy*. 2012. № 11–12. S. 365–371.

PRIORITY DIRECTIONS OF RESEARCHES OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF LABOR IN UKRAINE

Kyiv National University of Trade and Economics
Kyoto str., 19, 02156, Kyiv, Ukraine
E-mail: adminpravo@knteu.kiev.ua

Purpose: the article analyzes the issues of administrative and labor regulation and the identification of priority areas of research on problems of administrative and labor regulation in Ukraine. **Research methods:** comparative-legal, logical-semantic, system-structural. **Results:** it is considered advisable to consider priority areas related to the «work» category in the administrative law area. **Discussion:** legal regulation of labor and directions of such researches within the limits of administrative law.

It has been established that the right to work can be realized also outside of labor relations. It is determined that the issues of legal regulation of labor are somewhat more extensive: they go beyond the scope of labor law, which a priori does not manage to solve their tools.

It was found out that the basis for determining the term «labor» in the administrative law was the philosophical definition of this concept. The fact that labor is a purposeful activity of a person who needs physical or mental energy and is oriented on the creation of material and spiritual values.

It is determined that the development of a system of effective administrative and legal measures aimed at promoting the effective realization of the rights of citizens to work, as well as to neutralize the consequences of the new market relations for Ukraine on the labor market, which is dangerous for the whole society, is being developed at the forefront of today's Ukrainian administrative science.

It is established that, despite the certainty of the subject of each of the branches of law, there are no solid boundaries between them. Sometimes there is a so-called «Mixed» spheres, which are formed «border objects of legal regulation».

The problems faced by administrative scholars who are considering the concept of «labor» from the point of view of administrative law are described, and it is established that it is methodologically significant to distinguish between the main areas of work that are to be considered within the framework of administrative law. These areas include the following: the service activities of persons who are in the public (public) service; administrative-legal regulation of employment, labor migration and internal movement; administrative-legal protection of labor protection; consideration of disputes about the work of subjects of power.

The article's material will serve as a basis for further study of the issues of administrative and legal regulation of labor and the development of priority areas for research on the problems of administrative and legal regulation of labor in Ukraine.

Keywords: administrative law; labor; administrative and legal regulation of labor; areas of research.